

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PD4009

[Total No. of Pages : 2

[6462]-41

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

**JMC-501-MJ: Journalism: Principles, Process and Practice
(2024 NEP Pattern) (Semester - I)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one of the following three questions. **[20]**

- a) How does journalism play a supporting role in the development process? Explain with examples.
- b) Trace the contribution of journalism for the social reforms during the freedom movement of India.
- c) State the functions and roles of the Press Council of India.

Q2) a) What are the basic functions of Journalism? Explain with your own experience. **[15]**

OR

- b) How does journalism play its role in society and democracy? Explain your point of view. **[15]**

Q3) a) Write a special note on your favourite newspaper or news channel. **[15]**

OR

- b) Write a news in about 300 words on any event or incident, where you was present. **[15]**

Q4) Write short notes: (Any 4) **[20]**

- a) Editorial
- b) Media consumers
- c) Intellectual Property Right
- d) News of Monsoon
- e) News-Analysis
- f) Circulation
- g) Objectivity
- h) Proximity

P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

PD4009

[6462]-41

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-501-MJ: Journalism: Principles, Process and Practice

(2024 NEP Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) पुढील तीनपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) विकासाच्या प्रक्रियेत पत्रकारिता सहाय्यक भूमिका कशी बजावत असते? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
ब) भारताच्या स्वातंत्र्य चळवळीच्या काळात सामाजिक सुधारणांसाठी पत्रकारितेने दिलेल्या योगदानाचा मागोवा घ्या.
क) भारतीय वृत्तपत्र परिषदेची कार्ये आणि भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.2) अ) पत्रकारितेची मूलभूत कार्ये कोणती? तुमच्या स्वतःच्या अनुभवासह स्पष्ट करा. [15]
किंवा

- ब) समाज आणि लोकशाहीत पत्रकारिता कशी भूमिका बजावते? तुमच्या दृष्टीकोनातून स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) अ) तुमच्या आवडते वर्तमानपत्र किंवा वृत्तवाहिनी यावर एक टिपण लिहा. [15]
किंवा

- ब) तुम्ही उपस्थित असलेल्या कोणत्याही एका कार्यक्रम किंवा घटनेवर सुमारे 300 शब्दांत एक बातमी लिहा. [15]

प्र.4) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

- अ) अग्रलेख
ब) माध्यमांचे ग्राहक
क) बौद्धिक संपदा कायदा
ड) मान्सूनची बातमी
इ) वृत्त-विश्लेषण
फ) वितरण
य) वस्तुनिष्ठता
र) समीपता

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PD4010

[Total No. of Pages : 2

[6462]-42

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-502-MJ : Understanding Society-1

(2024 NEP Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one of the following three questions. **[20]**

- a) Write a profile of American astronaut Sunita Williams.
- b) Explain The Hindavi Swarajya of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- c) Trace the importance of the Constitution of India in wake of its completion of 75 years.

Q2) a) Analyse the Indian Society with reference to the states and languages. **[15]**

OR

- b) What Does Philosophy Mean? Why Do we need Philosophy? **[15]**

Q3) a) Which social reforms were advocated in Maharashtra during the pre-independence? State in brief. **[15]**

OR

- b) Trace the conflict between Maratha and OBC over the reservation issue in Maharashtra. **[15]**

Q4) Write short notes: (Any 4) **[20]**

- a) Southwest Monsoon
- b) Charvak
- c) Secularism
- d) Dr. M.S. Swaminathan
- e) Global Warming
- f) Classical Marathi Language
- g) Maharashtra-Karnataka Border Issue
- h) Mukhyamantri Mazi Ladki Bahin Yojana

P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

PD4010

[6462]-42

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-502-MJ : Understanding Society-1

(2024 NEP Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) पुढील तीनपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) अमेरिकन अंतराळवीर सुनीता विल्यम्सवर एक चरित्रात्मक लेख लिहा.
ब) छत्रपती शिवाजी महाराजांचे हिंदवी स्वराज्य स्पष्ट करा.
क) भारताच्या राज्यघटनेला 75 वर्षे पूर्ण झाल्याच्या पार्श्वभूमीवर तिच्या महत्त्वाचा मागोवा घ्या.

प्र.2) अ) राज्ये आणि भाषांच्या संदर्भात भारतीय समाजाचे विश्लेषण करा. [15]

किंवा

- ब) तत्त्वज्ञानाचा अर्थ काय? आपल्याला तत्त्वज्ञानाची गरज का आहे? [15]

प्र.3) अ) स्वातंत्र्यापूर्व काळात महाराष्ट्रामध्ये कोणत्या सामाजिक सुधारणांचा पुरस्कार करण्यात आला? थोडक्यात मांडा. [15]

किंवा

- ब) महाराष्ट्रातील आरक्षण प्रश्नावर मराठा आणि ओबीसी यांच्यातील संघर्षाचा मागोवा घ्या. [15]

प्र.4) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

- अ) नैर्ऋत्य मान्सून
ब) चार्वाक
क) धर्मनिरपेक्षता
ड) डॉ. एम. एस. स्वामीनाथन
इ) जागतिक तापमानवाढ
फ) अभिजात मराठी भाषा
य) महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमाप्रश्न
र) मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजना

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4011

[Total No. of Pages : 2

[6462]-43

First Year M.A. (J.M.C.)

JMC-503-MJ: BASIC LANGUAGE SKILLS

(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) What are the differences in the language used for print, television and digital media? Explain with suitable examples. **[10]**

OR

b) Explain the importance and the need for good vocabulary. **[10]**

Q2) a) Describe in 350 words the scene of railway station in your town. **[10]**

OR

b) Write the storyline of any movie you recently saw. **[10]**

Q3) Write short notes (any three) **[15]**

- a) Pronunciation
- b) Types of sentences (simple, compound, complex)
- c) Importance of precision and clarity
- d) Oratory
- e) Fluency in speaking
- f) Presence of mind

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4011

[6462]-43

First Year M.A. (J.M.C.)

JMC-503-MJ: BASIC LANGUAGE SKILLS

(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 35

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र.1) अ) प्रिंट, टेलिव्हिजन आणि डिजिटल माध्यमांसाठी वापरल्या जाणाऱ्या भाषेत काय फरक आहेत? योग्य उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ब) चांगल्या शब्दसंग्रहाचे महत्त्व आणि आवश्यकता स्पष्ट करा. [10]

प्र.2) अ) तुमच्या शहरातील रेल्वे स्टेशनचे दृश्य 350 शब्दात वर्णन करा. [10]

किंवा

ब) तुम्ही अलीकडे पाहिलेल्या कोणत्याही चित्रपटाचे कथानक लिहा. [10]

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

- अ) उच्चार
- ब) वाक्यांचे प्रकार (simple, compound, complex)
- क) अचूकता आणि स्पष्टतेचे महत्त्व
- ड) वक्तृत्व
- इ) प्रवाही बोलणे
- फ) हजरजवाबीपणा

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

PD4012

[Total No. of Pages : 2

[6462]-44

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-505-RM : Research Methodology

(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Answer any two questions.

[20]

- Q1)** A study of media research helps us in becoming more responsible media professionals and more aware media consumers. Examine this statement with examples.
- Q2)** Explain survey research methodology? Write strengths and weakness of survey research method.
- Q3)** Explain any one qualitative research method, state its strengths, weakness, utility and purpose.

Answer any one question.

[15]

- Q4)** Explain in brief the process of writing research report.
- Q5)** Explain the methodology for conducting intense interviews in research.

Answer any one question.

[15]

- Q6)** Explain what it means to follow ethics in research, with examples.
- Q7)** Explain in-text citations with suitable examples.

Q8) Write short notes. (any four)

[20]

- a) Field observation research method
- b) Hypothesis testing
- c) Research Design
- d) Questionnaire
- e) Plagiarism
- f) Bibliography
- g) Importance of statistics in research.
- h) Population and sample

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

PD4012

[6462]-44

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-505-RM : Research Methodology

(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्रश्न क्रमांक 1 ते 3 पैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. [20]

प्र.1) माध्यम संशोधनामुळे आपण चांगले पत्रकार आणि माध्यमांचे जागृत ग्राहक बनण्यास मदत होते. हे विधान सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.2) सर्वेक्षण संशोधन पद्धती स्पष्ट करा. सर्वेक्षण संशोधन पद्धतीची बलस्थाने आणि मर्यादा लिहा.

प्र.3) कोणतीही एक गुणात्मक संशोधन पद्धती सविस्तर लिहा. त्या पद्धतीची बलस्थाने आणि मर्यादा, उपयुक्तता आणि उद्दिष्ट सांगा.

प्रश्न क्रमांक 4 आणि प्रश्न 5 मधील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [15]

प्र.4) संशोधन अहवाल लिहिण्याची प्रक्रिया थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.5) संशोधनात सखोल मुलाखती घेण्याची पद्धत स्पष्ट करा.

प्रश्न क्रमांक 6 आणि प्रश्न 7 मधील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [15]

प्र.6) संशोधनात नैतिकतेचे पालन करणे म्हणजे काय? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.7) योग्य उदाहरणांसह (in-text citations) मजकूरातील संदर्भ स्पष्ट करा.

प्र.8) टिपा लिहा. (कोणतेही चार) [20]

- अ) क्षेत्र निरीक्षण संशोधन पद्धत
- ब) गृहीतके चाचणी
- क) संशोधन आराखडा
- ड) प्रश्नावली
- इ) वाड्मय चौर्य
- फ) ग्रंथसूची
- य) संशोधनात सांख्यिकीचे महत्त्व
- र) लोकसंख्या आणि नमुना

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4013

[Total No. of Pages : 2

[6462]-45

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

**JMC - 506 - MJ : Writing Skills For Media
(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Write a review of 250 words for a recent film, or web series. Focus on maintaining the journalistic tone suitable for print media. **[10]**

OR

- b) Draft a 120-second script for a radio broadcast summarizing the day's most notable events. Ensure the content is concise yet informative, suitable for audio presentation. **[10]**

Q2) a) Create a two-minute video script highlighting an environmental or social issue of your choice, including detailed instructions for visuals. **[10]**

OR

- b) Write a 300-word opinion piece for a digital platform on "Online Learning." Include relevant keywords and craft an engaging headline to attract readers. **[10]**

Q3) Write brief notes on any three of the following topics : **[15]**

- a) Understanding the needs of your audience
- b) Writing that complements audio visual elements.
- c) The role of keywords in digital content optimization.
- d) Crafting conversational language for radio broadcasts.
- e) Techniques for writing effective photo captions.
- f) The importance of visual storytelling in media.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4013

[6462]-45

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC - 506 - MJ : Writing Skills For Media

(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 35

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र.1) अ) अलीकडील चित्रपट किंवा वेब सिरीजविषयी 250 शब्दांमध्ये विश्लेषणात्मक लेख वृत्तपत्रीय शैलीत लिहा. [10]

किंवा

ब) दिवसातील सर्वात महत्वाच्या घटनांचा सारांश देणाऱ्या रेडिओ प्रसारणासाठी 120 सेकंदांची संहिता (स्क्रिप्ट) लिहा. आशय संक्षिप्त परंतु माहितीपूर्ण असला पाहिजे, श्राव्य मध्यमांसाठी सादरीकरण असण्याची खात्री करा. [10]

प्र.2) अ) तुमच्या पसंतीच्या पर्यावरणीय किंवा सामाजिक समस्येवर प्रकाश टाकणारी दोन मिनिटांची द्रुकश्राव्य संहिता (स्क्रिप्ट) लिहा, ज्यामध्ये दृश्यांसाठी तपशीलवार सूचनांचा समावेश करा. [10]

किंवा

ब) ऑनलाइन शिक्षण या विषयावर डिजिटल मध्यमासाठी 300 शब्दांचा वैचारिक लेख लिहा. संबंधित कळीचे शब्द समाविष्ट करा आणि वाचकांना आकर्षित करण्यासाठी एक आकर्षक मथळा तयार करा. [10]

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन विषयांवर टिपा लिहा. [15]

- अ) प्रेक्षकांच्या गरजा समजून घेणे
- ब) दृश्यांना पूरक लेखन
- क) डिजिटल कंटेंट ऑप्टिमायझेशनमध्ये कळीच्या शब्दांची भूमिका
- ड) रेडिओ प्रसारणासाठी संभाषणात्मक भाषा तयार करणे
- इ) प्रभावी फोटो कॅप्शन लिहिण्यासाठी तंत्रे
- फ) माध्यमांमध्ये दृश्य कथाकथनाचे महत्त्व

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4014

[Total No. of Pages : 4

[6462]-46

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

**JMC-507-MJ: Translation Skills for Media
(2024 Pattern) (NEP) (Semester - I)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Explain the relationship between screenplay and translation in the context of cinema. **[10]**

OR

b) Explain the importance of translation in communicating visual comprehension.

Q2) Translate into Hindi or Marathi. **[10]**

Prime Minister addresses Lok Sabha on successful conclusion of Maha Kumbh Mela

New Delhi :- 18 MAR 2025 :-

Prime Minister Shri Narendra Modi addressed the Lok Sabha today on the successful conclusion of the Mahakumbh in Prayagraj, Uttar Pradesh. He extended his heartfelt salutations to the countless citizens of the nation, whose efforts ensured the grand success of the Mahakumbh.

Highlighting the collective contributions of various individuals and groups in making the Mahakumbh a success, he acknowledged and appreciated the efforts of the government, society, and all dedicated workers involved.

Shri Modi expressed his gratitude to devotees from across the country, with special mention of the people of Uttar Pradesh and, in particular, the citizens of Prayagraj, for their invaluable support and participation.

P.T.O.

Q3) Write Short Notes (Any Three).

[15]

- a) Translating News
- b) Translation of Radio Programmes'
- c) Cultural Knowledge
- d) Need of Translation in Media
- e) Encyclopaedia- Resource for Translation
- f) Dialects

Total No. of Questions : 3]

PD4014

[6462]-46

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-507-MJ: Translation Skills for Media

(2024 Pattern) (NEP) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 35

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्र.1) अ) चित्रपटाच्या संदर्भात पटकथा आणि अनुवाद यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

ब) दृश्य आकलन संज्ञापनात अनुवादाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.2) हिंदीत किंवा मराठीत अनुवाद करा.

[10]

Prime Minister addresses Lok Sabha on successful conclusion of Maha Kumbh Mela

New Delhi :- 18 MAR 2025 :-

Prime Minister Shri Narendra Modi addressed the Lok Sabha today on the successful conclusion of the Mahakumbh in Prayagraj, Uttar Pradesh. He extended his heartfelt salutations to the countless citizens of the nation, whose efforts ensured the grand success of the Mahakumbh.

Highlighting the collective contributions of various individuals and groups in making the Mahakumbh a success, he acknowledged and appreciated the efforts of the government, society, and all dedicated workers involved.

Shri Modi expressed his gratitude to devotees from across the country, with special mention of the people of Uttar Pradesh and, in particular, the citizens of Prayagraj, for their invaluable support and participation.

प्र.3) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) बातमी अनुवादित करणे
- ब) नभोवाणी कार्यक्रमांचा अनुवाद
- क) सांस्कृतिक ज्ञान
- ड) माध्यमांमध्ये अनुवादाची गरज
- इ) विश्वकोश – भाषांतरासाठी स्रोत
- फ) बोलीभाषा

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4015

[Total No. of Pages : 2

[6462]-47

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

**JMC-508-MJ : Fundamentals of Communication
(2024 NEP Pattern) (Semester - I)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Discuss the differences between informal and formal interpersonal communication. **[10]**

OR

b) Discuss the key elements of effective public speaking.

Q2) a) Compare mediated communication with face-to-face communication, give similarities and differences. **[10]**

OR

b) Discuss how cultural differences can affect mediated communication.

Q3) Write short notes (Any three) **[15]**

- a) Interview skills
- b) Expressing disagreement
- c) Tactile communication
- d) Group discussion
- e) Attentive listening
- f) Personality

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4015

[6462]-47

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-508-MJ : Fundamentals of Communication

(2024 NEP Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास/

/एकूण गुण : 35

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र.1) अ) आंतरवैयक्तित संज्ञापनातील अनौपचारिक आणि औपचारिक संवाद यातील फरकांची चर्चा करा. [10]

किंवा

ब) प्रभावी वक्तृत्वासाठी कोणते मुख्य घटक आवश्यक आहेत? चर्चा करा.

प्र.2) अ) समोरासमोरील संभाषण आणि मध्यस्थी (प्रत्यक्ष नसलेला) संभाषण यांची तुलना करून फरक आणि सामंथाबद्दल सविस्तर लिहा. [10]

किंवा

ब) संस्कृती मधील फरकांमुळे मध्यस्थ संवादावर काय परिणाम होऊ शकतो, याबद्दल चर्चा करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

- अ) मुलाखत कौशल्य
- ब) असहमती व्यक्त करणे
- क) स्पर्शसंवाद
- ड) गट चर्चा
- इ) लक्षपूर्वक ऐकणे
- फ) व्यक्तिमत्व

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4016

[Total No. of Pages : 2

[6462]-48

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-509-MJ : Fundamentals of Critical Thinking

(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Explain-critical thinking is an important skill of the digital age. **[10]**

OR

b) How the prejudices affect our decision making? Explain with examples.

Q2) a) Write the features of critical thinking. **[10]**

OR

b) Explain the R.E.D. model of critical thinking with suitable examples.

Q3) Write short notes (Any three) **[15]**

- a) Logic
- b) Assumptions
- c) Cognitive Bias
- d) Observations
- e) Questioning skills

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4016

[6462]-48

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-509-MJ : Fundamentals of Critical Thinking

(NEP 2024 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास/

/एकूण गुण : 35

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) चिकित्सात्मक विचार प्रक्रिया हे डिजिटल काळातील एक महत्वाचे कौशल्य आहे. हे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- ब) पूर्वग्रह हे आपल्या निर्णय प्रक्रियेवर कसा परिणाम करतात ते सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.2) अ) चिकित्सक विचार प्रक्रियेची वैशिष्ट्ये लिहा. [10]

किंवा

- ब) चिकित्सक विचारप्रक्रियेचे आर.ई.डी. प्रारूप सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

- अ) तर्क
ब) गृहीतके
क) बोधनात्मक पक्षपात
ड) निरीक्षण
इ) प्रश्न विचारण्याचे कौशल्य

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PD4017

[Total No. of Pages : 2

[6462]-49

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-551-MJ: Print Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following in detail? (Any two) **[20]**

- a) Explain the roles of Kesari, Maratha and Harijan in the freedom struggle.

OR

- b) Advertisements in the newspapers can be considered as context. Explain your view point with suitable examples.

OR

- c) What is Editorial Writing? What are the tools of editorial writing?

Q2) Answer the following in detail? (Any one) **[15]**

- a) What is a news lead? Explain at least five types of news leads with examples.

OR

- b) Explain the role and responsibilities of the Chief Editor of a newspaper with examples.

Q3) Answer the following in detail? (Any one) **[15]**

- a) Explain the different beats in newspaper with suitable explanation?

OR

- b) What are the major tools for news gathering? Explain with examples

Q4) Write short notes: (Any 4) **[20]**

- a) Media Convergence
- b) Info-graphics
- c) Use of RTI
- d) Importance of headlines
- e) Types of features
- f) Sources of news
- g) Importance of layout
- h) Advertorials

P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

PD4017

[6462]-49

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-551-MJ: Print Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर द्या. (कोणतेही दोन) [20]

- अ) स्वातंत्र्यलढ्यातील केसरी, मराठा आणि हरिजन यांच्या भूमिका स्पष्ट करा.
किंवा
ब) वर्तमानपत्रातील जाहिराती संदर्भ म्हणून विचारात घेता येतील. योग्य उदाहरणांसह तुमचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
किंवा
क) संपादकीय लेखन म्हणजे काय? संपादकीय लेखनाची साधने कोणती आहेत?

प्र.2) खालील प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर द्या. (कोणतेही एक) [15]

- अ) बातमीचा अग्रभाग म्हणजे काय? उदाहरणांसह किमान पाच प्रकारचे बातमीचे अग्रभाग स्पष्ट करा.
किंवा
ब) वृत्तपत्राच्या मुख्य संपादकाची भूमिका आणि जबाबदाऱ्या उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर द्या. (कोणतेही एक) [15]

- अ) वर्तमानपत्रातील वेगवेगळ्या बीट्स योग्य स्पष्टीकरणासह स्पष्ट करा.
किंवा
ब) बातम्या गोळा करण्यासाठी कोणती प्रमुख साधने आहेत? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

- अ) मीडिया कन्व्हर्जन्स
ब) माहितीचित्र
क) माहिती अधिकाराचा वापर
ड) मथळ्यांचे महत्त्व
इ) लेखांचे प्रकार
फ) बातम्यांचे स्रोत
य) लेआउटचे महत्त्व
र) जाहिरात लेख

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PD4018

[Total No. of Pages : 2

[6462]-50

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-552-MJ : Audio and Audio-Visual Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Answer the following in detail. (Any two) [20]

- a) Comment on the strengths and weaknesses of Radio in India?
- b) Explain the general principles for writing the scripts and headlines for a TV news package?
- c) Explain the production process of Radio News Bulletin?

Q2) Answer the following in detail. (Any one) [15]

- a) Explain the role of All India Radio in Pre- independence period?
- b) Explain in detail the skills required for TV reporting. Explain the importance of coordination between the reporter and cameraman for a good news story?

Q3) Answer the following in detail. (Any one) [15]

- a) Explain with examples the strengths and weaknesses of Television.
- b) State the qualities of a good audio script and elaborate with examples.

Q4) Write short notes: (Any 4) [20]

- a) FM Channels
- b) Doordarshan
- c) Spots
- d) Script Writing for Radio
- e) Phone-in Programs
- f) SITE & Kheda Experiments
- g) VOX-POP
- h) Piece to Camera (P2C)

P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

PD4018

[6462]-50

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-552-MJ : Audio and Audio-Visual Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) [20]

- अ) भारतातील रेडिओ माध्यमाची बलस्थानं आणि कमकुवतपणा यावर मत व्यक्त करा.
ब) टीव्ही न्यूज पॅकेजसाठी पटकथा आणि मथळे लिहिण्यासाठी सामान्य तत्त्वे स्पष्ट करा.
क) रेडिओ वार्तापत्राची निर्मिती प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.2) खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [15]

- अ) स्वातंत्र्यपूर्व काळात आकाशवाणीची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) टीव्ही रिपोर्टिंगसाठी आवश्यक कौशल्ये सविस्तरपणे सांगा. चांगल्या बातमीसाठी रिपोर्टर आणि कॅमेरामन यांच्यातील समन्वयाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या. (कोणतेही एक) [15]

- अ) दूरचित्रवाणीची बलस्थानं आणि कमकुवतपणा उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
ब) चांगल्या ऑडिओ संहितेचे गुण सांगा आणि उदाहरणांसह ते स्पष्ट करा.

प्र.4) कोणत्याही चार टिपा लिहा. [20]

- अ) एफ एम चॅनेल
ब) दूरदर्शन
क) स्पोर्ट्स
ड) रेडिओसाठी संहितालेखन
इ) फोन-इन प्रोग्राम्स
फ) साइट आणि खेडा प्रयोग
य) व्हॉक्स-पॉप
र) पीस टू कॅमेरा (P2C)

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4019

[Total No. of Pages : 2

[6462]-51

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-553-MJ: Digital Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer for any one of the following questions. **[10]**

- a) Discuss in detail about any three digital content formats of your own choice with respect to the content generation technique needed to generate such a format, way of using the format, its expected impact on the audience and its importance for the field of digital journalism.

OR

- b) Analyze and compare the journalistic practice of any three 'Only Digital' media outlets with respect to their choice of content, style of representation, content formats used and their related socio-political impacts.

Q2) Write answer for any one of the following questions. **[10]**

- a) Suppose that you are a Multimedia Content Generator for a state level digital news portal. Discuss in detail about the step-by-step process of generating a news with text and audio-visual content for such a portal. Explain various factors and techniques that you will consider while doing so.

OR

- b) Explain the thought processes regarding the actual way of content creation and content curation for a Digital Content Creator in detail.

Q3) Write any three short notes from the following : **[15]**

- a) Scrollytelling
- b) Social media for digital journalism
- c) Digital journalism in India
- d) Content Management System (CMS)
- e) AI for Digital Journalism
- f) Advantages of Mobile Journalism

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4019

[6462]-51

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-553-MJ: Digital Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [10]

- अ) तुमच्या आवडीच्या कोणत्याही तीन डिजिटल आशयप्रकारांविषयी विस्ताराने चर्चा करा. अशा आशयप्रकारांसाठीची निर्मितीची प्रक्रिया, आशय वापरण्याची पद्धत, त्या आशयप्रकाराचा ग्राहकांवरील अपेक्षित परिणाम आणि डिजिटल पत्रकारितेसाठी अशा आशयप्रकारांचे असणारे महत्त्व या मुद्द्यांच्या आधारे तुमची मते मांडा.

किंवा

- ब) आशयाची निवड, सादरीकरणाची शैली, आशयप्रकारांचा वापर आणि सामाजिक-राजकीय परिणाम हे मुद्दे विचारात घेत कोणत्याही तीन 'ओनली डिजिटल' प्रकारातील माध्यमांच्या पत्रकारितेविषयीचे विश्लेषण आणि तुलना करा.

प्र.2) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [10]

- अ) राज्य पातळीवर चालणाऱ्या एका डिजिटल वृत्तसंकेतस्थळासाठी तुम्ही मल्टिमीडिया कंटेंट जनरेटर म्हणून काम करत आहात असे समजा. अशा संकेतस्थळासाठी शाब्दिक तसेच दृक्श्राव्य आशय असलेल्या बातमीच्या निर्मितीप्रक्रियेची विस्ताराने चर्चा करा. त्यासाठी विचारात घेतले जाणारे विविध घटक व तंत्रे स्पष्ट करा.

किंवा

- ब) एखाद्या डिजिटल आशयनिर्मात्यासाठी आशय निर्मिती (कंटेंट क्रिएशन) आणि आशयाचे एकत्रिकरण (कंटेंट क्युरेशन) करतानाची विचारप्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.3) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन मुद्द्यांवर थोडक्यात टीपा लिहा. [15]

- अ) स्क्रीनलिटिंग
ब) डिजिटल पत्रकारितेसाठी समाजमाध्यमे
क) भारतातील डिजिटल पत्रकारिता
ड) आशय व्यवस्थापन प्रणाली (सीएमएस)
इ) डिजिटल पत्रकारितेसाठी एआय
फ) मोबाईल पत्रकारितेचे फायदे

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4020

[Total No. of Pages : 2

[6462]-52

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-556-MJ: Development Communication

(NEP 2024 Pattern) (Semester - II)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain the 'process of development' through the initiatives taken by NITI Ayog and the Development Policies in India. **[10]**

OR

Write the importance of Development Journalism in India.

Q2) Explain the importance of public participation in the process of development. **[10]**

OR

Write about Indian thoughts on development with suitable examples.

Q3) Write Short Notes (Any-3) **[15]**

- a) Development Communication
- b) ICT for development
- c) U.N.D.P.
- d) Characteristics of Development
- e) Gandhian thoughts on development
- f) Community Radio

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4020

[6462]-52

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-556-MJ: Development Communication

(NEP 2024 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 35

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) भारताच्या नीती आयोग आणि विकास धोरणांना अनुसरून विकास प्रक्रिया स्पष्ट करा. [10]

किंवा

‘विकास पत्रकारितेची भारतातील गरज’ या विषयावर सोदाहरण चर्चा करा.

प्र.2) ‘विकास प्रक्रियेतील लोकसहभाग’ या विषयावर सविस्तर चर्चा करा. [10]

किंवा

‘विकासविषयक भारतीय विचार’ या विषयावर सोदाहरण चर्चा करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणतेही 3) [15]

- अ) विकास संज्ञापन
- ब) ‘आयसीटी’ आणि विकास
- क) यू.एन.डी.पी.
- ड) विकासाची वैशिष्ट्ये
- इ) गांधींचे विकास विषयक विचार
- फ) कम्युनिटी रेडिओ

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4021

[Total No. of Pages : 2

[6462]-53

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-557-MJ: Photo Journalism

(NEP 2024 Pattern) (Semester - II)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write about the trends of Photojournalism in digital media. **[10]**

OR

Write the characteristics of mobile photography.

Q2) Write the history of photojournalism with suitable examples. **[10]**

OR

Write about the following functions of a DSLR camera.

- a) Shutter Speed
- b) Focal Length
- c) Apperture

Q3) Write short Notes (Any-3) **[15]**

- a) Types of lens
- b) Photo as a News
- c) Use of Infographics
- d) Editorial aspects of photo editing
- e) Photoshop Tools (Any-3)
- f) Role of a Photojournalist

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4021

[6462]-53

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

**JMC-557-MJ: Photo Journalism
(NEP 2024 Pattern) (Semester - II)**

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 35

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) डिजिटल मीडिया वरील फोटोर्नलिझम च्या सद्य परिस्थितीवर भाष्य करा. [10]

किंवा

मोबाइल फोटोग्राफी ची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.2) फोटो जर्नलिझम चा इतिहास उदाहरणासहित थोडक्यात स्पष्ट करा. [10]

किंवा

डीएसएलआर कॅमेऱ्या च्या खाली दिलेल्या कार्यपद्धतीवर सविस्तर लिहा.

- अ) शटर स्पीड
- ब) फोकल लेन्थ
- क) अपॅर्चर

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणतेही 3) [15]

- अ) लेन्स चे प्रकार
- ब) फोटो एक बातमी
- क) इन्फोग्राफिक चा वापर
- ड) फोटो चे संपादकीय घटक
- इ) फोटोशॉप चे टूल्स (कोणतेही 3)
- फ) फोटोर्नलिस्ट ची भूमिका

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4022

[Total No. of Pages : 2

[6462]-54

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

**JMC-558-MJ : Business Journalism
(2024 NEP Pattern) (Semester - II)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Comment on Chief Minister Ladki Bahin Scheme of Maharashtra Govt. **[10]**

OR

b) What has been Reserve Bank of India's role in Indian Economy? **[10]**

Q2) a) Why Price of Gold and Silver are rising? **[10]**

OR

b) Define Economic growth and economic development. Discuss the key differences between them. **[10]**

Q3) Short notes : (any 3) **[15]**

- a) Sensex and Nifty-50
- b) Inflation
- c) Gross Domestic Product
- d) Introduction of Good and Services Tax
- e) The Amul model of cooperative development
- f) Shaktikant Das

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4022

[6462]-54

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-558-MJ : Business Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास/

/एकूण गुण : 35

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) महाराष्ट्र शासनाच्या मुख्यमंत्री लाडकी बहीण योजनेबाबत भाष्य करा. [10]

किंवा

ब) भारतीय रिझर्व्ह बँकेची भारतीय अर्थव्यवस्थेतील आतापर्यंतची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

प्र.2) अ) सोन्या-चांदीची सतत भाववाढ का होत आहे? [10]

किंवा

ब) आर्थिक वाढ आणि आर्थिक विकासाची व्याख्या करा. त्यांच्यातील मुख्य फरक स्पष्ट करा. [10]

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

- अ) सेन्सेक्स आणि निफ्टी-50
ब) महागाई
क) एकूण देशांतर्गत उत्पादन (जीडीपी)
ड) वस्तू व सेवाकर - परिचय
इ) सहकारातून विकासाचे अमूल मॉडेल
फ) शक्तीकांत दास

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD4023

[Total No. of Pages : 2

[6462]-55

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

**JMC-559-MJ : Culture Journalism
(2024 NEP Pattern) (Semester - II)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) What is culture? Explain importance of culture in a society and in an individual's life. **[15]**

OR

b) Explain culture is a dynamic process in terms of values and beliefs.

Q2) a) Answer the following : **[10]**

- i) What is the difference between reporting and criticism in culture Journalism?
- ii) What are the similarities between Indian culture and Western culture? Give examples?

OR

b) Write the characteristics of culture in Indian context.

Q3) Write short notes : (any 2) **[10]**

- a) Auditory arts
- b) Covering an event of foreign culture
- c) Difference between culture and tradition
- d) Qualities of an ideal critic

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

PD4023

[6462]-55

First Year M.A. (J.M.C.)

JOURNALISM

JMC-559-MJ : Culture Journalism

(2024 NEP Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास/

/एकूण गुण : 35

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) संस्कृती म्हणजे काय? समाजात आणि व्यक्तिगत जीवनात संस्कृतीचे महत्त्व काय हे विशद करा.

[15]

किंवा

ब) संस्कृती ही एक गतिशील प्रक्रिया आहे हे मूल्ये आणि विश्वास या आधारांवर स्पष्ट करा.

प्र.2) अ) सांस्कृतिक पत्रकारितेच्या अनुषंगाने, वार्ताकन आणि आलोचना यांतील फरक स्पष्ट करा. [10]

ब) भारतीय संस्कृती आणि पाश्चिमात्य संस्कृती यामधील साम्य, सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

क) भारतीय संदर्भात संस्कृतीची वैशिष्ट्ये यावर सविस्तर लिहा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) श्रवण कला
ब) परदेशी सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे वार्ताकन
क) फरक: संस्कृती आणि परंपरा
ड) आदर्श टिकाकाराची गुणवैशिष्ट्ये

